

Закон о страним улагањима

Закон је објављен у "Службеном листу РСГ", бр. 52/2000 од 3.11.2000. године.

I. ОСНОВНЕ ОДРЕДБЕ

Страно улагање

Члан 1

Страни улагачи могу, ради обављања дјелатности у Републици Црној Гори (у даљем тексту: Република), улагати у предузећа и друге облике организовања за обављање дјелатности или услуга (у даљем тексту: предузећа), оснивати предузећа и вршити друга улагања, у складу са овим и другим законима.

Страни улагач

Члан 2

Страни улагач, у смислу овог закона, јесте:

- 1) страно правно лице са сједиштем у иностранству;
- 2) страно физичко лице;
- 3) југословенски држављанин са пребивалиштем, односно боравиштем у иностранству дужим од годину дана;
- 4) предузеће у којем је учешће страног капитала веће од 25%, и
- 5) предузеће које је страно лице основало у Републици.

Улог страног улагача и домаћег лица

Члан 3

Улог страног улагача може бити у новцу, стварима, услугама, имовинским правима и хартијама од вриједности.

Улог домаћег лица, приликом страних улагања, може бити у новцу, стварима, услугама, имовинским правима и хартијама од вриједности.

Ствари, услуге и права из ст. 1 и 2 овог члана морају се изразити у новцу.

Висина страног улога

Члан 4

Висина страног улога одређује се уговором о улагању или уговором, односно одлуком о оснивању или другим актом, у складу са законом.

II. ОБЛИЦИ СТРАНИХ УЛАГАЊА

Корпорацијско улагање

Члан 5

Страни улагач може сам или са другим страним улагачем, односно домаћим лицем:

- 1) основати предузеће или
- 2) улагати средства у предузеће.

Страно правно лице може у Републици основати дио свог предузећа (филијалу), који има својство правног лица и послује у складу са законом.

Страни улагач може купити предузеће, односно његов дио или акције предузећа, у складу са законом.

Национални третман

Члан 6

Страни улагач може на територији Републике оснивати предузеће и улагати у предузеће, на начин и под условима под којима домаћа лица могу оснивати предузећа, односно улагати средства у предузећа, ако овим законом није друкчије уређено.

Страно улагање само са домаћим лицем

Члан 7

Страни улагач не може сам или са другим страним улагачем основати предузеће у Републици:

- у области производње и промета оружја, и

- на подручју које је законом одређено као забрањена зона (гранични појас, национални паркови и др.).

Члан 8

У случајевима из члана 7 овог закона, страни улагач може основати предузеће са домаћим лицем, односно улагати средства у предузеће.

У случају из става 1 овог члана, страни улагач може имати највише 49% акцијског капитала, односно власничких права.

Члан 9

Страни улагач је дужан да прибави одобрење надлежног министарства за учешће у оснивању предузећа, за улагање у предузеће, односно повећање улога у предузећу из члана 7 овог закона.

У поступку одобравања министарство из става 1 овог члана нарочито цијени квалитет, врсту и обим страног улагања.

Министарство из става 1 овог члана дужно је да, у року од 30 дана од дана пријема захтјева, одлучи о захтјеву.

Уколико се не одлучи о захтјеву у року из става 3 овог члана, сматраће се да су испуњени услови из става 1 овог члана.

Члан 10

Предузеће које производи предмете наоружања и војне опреме не може преговарати о закључивању уговора о улагању прије него што добије одобрење надлежног министарства.

Прије добијања одобрења из става 1 овог члана, предузеће не може страном улагачу давати било какве податке о производњи предмета наоружања и војне опреме нити допустити снимање објекта.

Оснивање, улагање у друге организације

Члан 11

Оснивање и улагање у организације за осигурање, банке и друге финансијске институције и слободне зоне врши се у складу са законом којим се уређује њихово оснивање, односно њихов правни положај.

Уговорно улагање и купопродаја непокретности

Члан 12

Улагање страног улагача може се вршити и путем уговора о лизингу, уговора о франшизингу, уговора о менаџменту и уговора о купопродаји непокретности, у складу са законом.

В.О.Т. - систем и концесије

Члан 13

Страни улагач може да изгради, управља и трансферише (В.О.Т. - Build, operate and transfer) одређени објекат, постројење или погон или објекте инфраструктуре и комуникације, у складу са законом.

Страни улагач може добити концесију, у складу са законом.

III. ПРАВА И ОБАВЕЗЕ СТРАНОГ УЛАГАЧА И ЊИХОВА ЗАШТИТА

Права страног улагача

Члан 14

Страни улагач, по основу улагања, има право:

- 1) да управља, односно учествује у управљању предузећем;
- 2) да пренесе права и обавезе из уговора о улагању или уговора, односно одлуке о оснивању на друге стране улагаче или домаћа лица;
- 3) на повраћај појединих уложених ствари, сагласно уговору о улагању или уговору, односно одлуци о оснивању;
- 4) на повраћај улога, односно остатка средстава која су уложена у предузеће, у случају раскида уговора, односно истека уговора о улагању или уговора, односно одлуке о оснивању или престанка рада тог предузећа;
- 5) на удио у нето - имовини и повраћај дијела, односно имовине по престанку рада предузећа ако је средства уложио у оснивање тог предузећа;
- 6) друга права предвиђена овим и другим законом.

Страни улагач има право увида у пословне књиге и текуће пословање предузећа у које је уложио средства, као и право да сам или преко овлашћеног представника врши ревизију периодичног и годишњег обрачуна.

Трансфер и реинвестирање добити

Члан 15

Страни улагач, по основу улагања, има право да учествује у добити и да слободно трансферише и реинвестира добит, укључујући и замјену валуте.

Пореске и друге повластице

Члан 16

Страни улагачи неће бити опорезовани на неповољнији начин него што се опорезују домаћа правна лица.

Слободна плаћања

Члан 17

Предузеће са улогом страног улагача врши плаћање у пословању са иностранством слободно, у складу са законом.

Члан 18

Предузеће са улогом страног улагача, новац који унесе као оснивачки улог или оствари у пословању са иностранством може држати на рачуну код овлашћене банке и њиме слободно располагати и вршити његову конверзију.

Трансфер средстава

Члан 19

Трансфер средстава страном улагачу у иностранству, по измирењу свих доспјелих обавеза у Републици, у складу са законом, слободан је по основу:

- 1) повраћаја улога, репартијације удјела у нето-имовини предузећа по престанку рада или продаје;
- 2) добити сагласно уговору, односно оснивачком акту.

Стандарди

Члан 20

Страни улагач води пословне књиге, рачуноводство и документацију у складу са међународним рачуноводственим начелима и стандардима.

Права интелектуалне својине

Члан 21

Страни улагач има право на заштиту проналазака, трговачке маркице (жига), модела и узорака и ауторских права, у складу са законом.

Заштита животне средине

Члан 22

Страни улагач у обављању дјелатности дужан је да поступа у складу са прописима о заштити животне средине.

Осигурање улагања

Члан 23

Страни улагач дужан је да осигура своја улагања у складу са прописима о осигурању.

Запошљавање

Члан 24

За обављање своје дјелатности страни улагач може запошљавати домаћа и страна физичка лица и ангажовати физичка и правна лица, у складу са законом.

Члан 25

Запослени код страног улагача имају права и обавезе утврђене законом, колективним уговором и конвенцијама међународне организације рада ILO и другим међународним стандардима.

Уговорни радни однос

Члан 26

Међусобна права и обавезе запосленог и страног улагача утврђују се уговором о раду, у складу са актима из члана 25 овог закона.

У случају да су уговором о раду утврђена мања права или неповољнији услови рада од права и услова утврђених законом, примјењују се одредбе закона и колективног уговора.

Правна сигурност

Члан 27

Ако се измјени закон на основу којег је закључен уговор о страном улагању, односно одлука донешена, на односе утврђене тим уговором, односно одлуком, примјењују се одредбе уговора, одлуке, односно статута и закона који је важио на дан закључења уговора, односно доношења одлуке, ако је то за улагача повољније или ако улагачи одређена питања споразумно не уреду у складу са измијењеним одредбама закона.

Члан 28

У случајевима када је Влада Републике Црне Горе страна у уговору о страном улагању или је дјелимични власник улагања по неком другом основу, неће имати већа права од права других уговорних страна.

Заштита имовине страног улагача

Члан 29

Имовина страног улагача не може бити предмет експропријације, осим када је законом или на основу закона утврђен јавни интерес, уз накнаду која не може бити нижа од тржишне, у складу са законом.

Поред накнаде из става 1 овог члана, страном улагачу припада и камата за период од дана одузимања имовине до дана исплате накнаде, обрачуната по једногодишњој LIBOR -овој стопи.

Накнада штете

Члан 30

Страни улагач који претрпи штету услед рата или ванредног стања има право на накнаду штете која не може бити мања од накнаде која припада домаћем лицу, у складу са законом.

Страни улагач има право на накнаду штете коју му незаконитим или неправилним радом причини службено лице или државни орган, у складу са законом.

Одговорност

Члан 31

Државни службеници који поступају супротно одредбама овог закона и не придржавају се Конвенције о сузбијању мита и корупције иностраних државних службеника у међународним пословним трансакцијама, одговорни су у складу са прописима.

Страном улагачу који не поступа у складу са одредбама овог закона и конвенцијом из става 1 овог члана, може се забранити пословање у Републици.

IV. УГОВОРИ И ДРУГИ АКТИ О СТРАНИМ УЛАГАЊИМА

Члан 32

Улагање страних улагача уређује се уговором о улагању или уговором о оснивању, који се закључује у писаном облику, односно одлуком о оснивању, ако предузеће оснива један страни улагач.

Члан 33

Уговор о улагању и уговор о оснивању могу се закључити, а одлуке о оснивању донијети на одређено или неодређено вријеме.

Уговор о улагању

Члан 34

Уговор о улагању садржи одредбе о:

- 1) уговорним странама;
- 2) предузећу у које се улаже и које води послове за рачун уговорних страна;
- 3) циљевима, односно послу и дјелатности који су предмет уговора;
- 4) врсти и висини улога и другим обавезама уговорних страна у погледу финансирања заједничког пословања;
- 5) управљању пословањем;

- 6) начину распоређивања добити и покривања губитака;
- 7) одговорности уговорних страна из заједничког пословања;
- 8) трајању уговора о улагању;
- 9) начину враћања улога;
- 10) условима и начину раскида уговора;
- 11) рјешавању спорова;
- 12) друге одредбе о којима се споразумију улагачи, у складу са законом.

Уговор и одлука о оснивању предузећа

Члан 35

Уговор, односно одлука о оснивању предузећа садржи одредбе о:

- 1) фирми и сједишту предузећа;
- 2) имену, односно фирми и адреси, односно сједишту оснивача;
- 3) дјелатности предузећа;
- 4) оснивачком улогу;
- 5) правима, обавезама и одговорностима оснивача према предузећу и предузећа према оснивачу;
- 6) условима и начину распоређивања добити и сношењу ризика;
- 7) заступнику предузећа;
- 8) заштити животне средине;
- 9) трајању уговора, односно одлуке о оснивању.

Уговор, односно одлука о оснивању, зависно од облика предузећа које се оснива, садржи и друге одредбе, у складу са законом којим се уређује правни положај предузећа, као и друге одредбе о којима се споразумију оснивачи.

V. ЕВИДЕНТИРАЊЕ И ПРОМОЦИЈА СТРАНИХ УЛАГАЊА

Евидентирање и промоција

Члан 36

Уговор о улагању или уговор, односно одлука о оснивању евидентирају се код агенције надлежне за страна улагања у посебном организационом дијелу (у даљем тексту: Агенција), ради промоције.

Члан 37

Измјене и допуне (реинвестирање добити, додатно улагање страног улагача, откуп акција, пренос страног улога с једног на друго лице и др.) и престанак важења уговора о улагању или уговора, односно одлуке о оснивању евидентирају се код Агенције, ради промоције.

Члан 38

Предузеће које се оснива средствима страног улагача уписује се у регистар код надлежног суда, о чему суд обавјештава Агенцију, ради промоције.

Предузеће које се оснива у областима из члана 7 овог закона уписује се у регистар код надлежног суда, након добијања одобрења од надлежног министарства.

Одредба става 2 овог члана односи се и на улагања страног улагача у предузеће у смислу члана 9 овог закона.

VI. РЈЕШАВАЊЕ СПОРОВА

Члан 39

Спорове који настану по основу улагања страних улагача рјешава надлежни суд у Републици, ако уговором о улагању, односно одлуком о оснивању није предвиђено да такве спорове рјешава домаћа или страна арбитража у складу са међународним конвенцијама.

Ако је Влада Републике Црне Горе уговорна страна, на спорове који настану по основу страних улагања, до потписивања Конвенције међународног центра за рјешавање инвестиционих спорова (ICSID Конвенција), примјењиваће се додатна правила ICSID Конвенције за земље које нијесу потписнице ICSID Конвенције од стране домаће или стране арбитраже.

Ако су уговорне стране домаћа и страна правна и физичка лица, на спорове који настану по основу страних улагања примјењиваће се правила о арбитражи Комисије Уједињених нација за међународно трговачко право (UNCITRAL), од стране домаће и стране арбитраже.

Извршну одлуку арбитраже спроводи надлежни суд.

VII. ПРЕЛАЗНА И ЗАВРШНА ОДРЕДБА

Примјена повољнијих прописа

Члан 40

На страна улагања примјењиваће се повољнија рјешења која за вријеме примјене овог закона буду утврђена прописима Републике.

Ступање на снагу

Члан 41

Овај закон ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у "Службеном листу Републике Црне Горе".